

Effekten af symbolpolitik

Ifølge kriminalforsker David Sausdal er den nye politiaftale ikke en aftale, der vil gøre noget godt for politiets evne til at bekæmpe kriminalitet eller danskernes tryghed. Alligevel kan han godt forstå behovet for den.

“Sagt direkte ned i diktafonen, så er det pisseirriterende”

Så kontant siger David Sausdal det, når han bliver spurgt til, hvordan det føles at være ekspert på et område, hvor politikerne i overvejende grad lovgiver efter deres og borgernes mavefornemmelser. Han er selv fra sydvest-Fyn, eller landet, som han også kalder det, og da han voksede op, kom bussen tre gange i timen, og der lå en politistation i byen. Nu kommer bussen en gang om ugen, og politistationen er væk. Selvom han i dag sidder på Lund universitet i Sverige og forsker i international kriminalitet og politimæssige udviklinger i dagens samfund, kan han stadig godt forstå de borgere og politikere, der ønsker mere lokalt politi.

Netop det lokale politi stjal overskrifterne, da justitsminister Nick Hækkerup den 15. december 2020 præsenterede en ny politiaftale. Bag sig havde Justitsministeren partiledere fra begge sider af folketingsalen. Dansk Folkeparti, Radikale, SF, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti og Nye Borgerlige stemte alle for den nye aftale, som bl.a. indeholdt en ny nærhedsreform, der havde til formål at styrke politiets tilstedeværelse i hele Danmark.

Og det er dét, som David Sausdal synes er 'pisseirriterende'. For selvom han godt kan forstå, hvis hans forældre eller barndomsvennerne fra sydvest-Fyn gerne vil have mere nærpoliti, så er der ikke noget forskning, der viser, at det vil gøre noget godt, hverken for kriminalitetsbekæmpelsen eller for trygheden.

Lovgivning der undviger virkeligheden

Sidstnævnte har ellers virket til at ligge den siddende regering nært. Da den nu gennemførte politiaftale først blev præsenteret ved Socialdemokratiets sommergruppemøde under en glohed sommersol ved Rinkenæs i Gråsten, havde den bl.a. til formål at genskabe trygheden i lokalsamfundet. Man skulle, ifølge

statsministeren Mette Frederiksen, ikke være bange for at gå ned i sin vaskekælder, eller gå uden om indkøbscentrene ved den Københavnske vestegn. Og så skulle man kunne tage S-toget uden at være bange for, at der var 15-17 indvandrerdrengene, der ikke kunne finde ud af at opføre sig ordentligt. Men med de eksempler som Statsministeren nævnte, taler hun så til politiet om sager, som de skal håndtere, eller taler det snarere til den danske befolkning og dets retsfølelse? Spørger man kriminalforsker David Sausdal, er svaret klart.

“Jeg har ikke særlig meget respekt for, hvor lidt af det der bunder i fakta inden for det strafferetlige, der er alt for meget, der bunder i mavefornemmelser og følelser.

For selvom David Sausdal godt kan forstå hensigten med mere nærpolti, er det ikke så ligetil at implementere. Små ting i udførelsen kan faktisk ende med at give mere utryghed i lokalmiljøet, viser forskning.

“Hvis du laver det forkerte form for nærpolti arbejde, det vil sige, hvis du egentlig bare sætter en patruljebil til at køre lidt rundt, og du har en politimand siddende på et kontor hvor der er åbent mellem 10 og 12, så kan det patruljerende politi være med til at øge utrygheden.”

Det virker paradoksalt, men Sausdal beskriver, hvordan forskning viser, at hvis politiet kører rundt i patruljevogne, frem for f.eks. at møde borgerne til fods eller på cykel, så kan det gøre borgerne mere nervøse for, at noget er på færde, end det kan gøre dem trygge. Det handler altså ikke bare om, at politiet er til stede men også om, hvordan politiet er til stede. For et nærpolti er ikke bare at placere en station eller en patruljevogn i en by. Det kræver tid og koster penge for politiet at opbygge en forståelse af lokalmiljøet og borgerne.

Symbolpolitik på politiets bekostning

Sausdal nævner et eksempel fra den nye politiaftale. En politigaranti, der garanterer borgeren, at politiet i forbindelse med særlige kriminalsager som f.eks. indbrud, vold i hjemmet eller færdselsuheld skal rykke ud med det samme. Og hvis det ikke kan lade sig gøre, skal de dukke op inden for 24 timer for at samle bevismateriale. Et tiltag, som Sausdal anser som et forsøg på at tilfredsstille en frustration hos borgerne over, at

politiet ikke dukker op hurtigt nok. Og selvom det kan virke sympatisk og forståeligt, så har det ingen politifaglig forankring.

“Symbolpolitik på politiets bekostning”

Sådan beskriver David Sausdal politigarantien, som han anser som et skridt i den forkerte retning for et dansk politi, der bliver ofre for en politisering. Hvis politikerne virkelig ønskede at se flere og bedre resultater fra politiets side, skulle de give dem mere frihed i stedet for at lægge bånd på dem. Især politigarantien fremhæver Sausdal som et udtryk for, hvordan politiet bliver detailstyret af politikerne.